

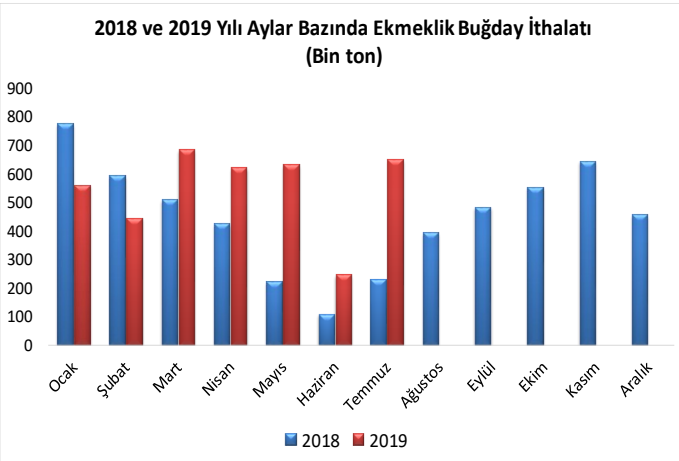
Türkiye Hububat Piyasalarının Genel Görünümü

ÜRETİM—TÜKETİM

Türkiye'nin yaklaşık **35 milyon ton olan hububat üretiminin %56'sını** buğday oluşturmaktadır. **Son 20 yılda**, Türkiye buğday ve arpa ekilişinin düşmesine rağmen verimdeki artışa bağlı olarak üretimin belirli bir seyir izlediği, buğday üretiminin ortalama 20 milyon ton, arpa üretiminin ise 7,7 milyon ton olduğu görülmektedir. Ancak **mısır üretimi** bu süreçte **%160, çeltik üretimi ise %187** artmıştır.

(bin ton)	2018 ÜRETİM	2019 ÜRETİM	TÜKETİM
Buğday	20.000	19.500	19.000
<i>Ekmeklik Buğday</i>	16.500	16.100	17.300
<i>Makarnalık Buğday</i>	3.500	3.400	1.700
Arpa	7.000	7.500	7.000-7.500
Mısır	5.700	6.000	6.500-7.000
Pirinç	564	585	780

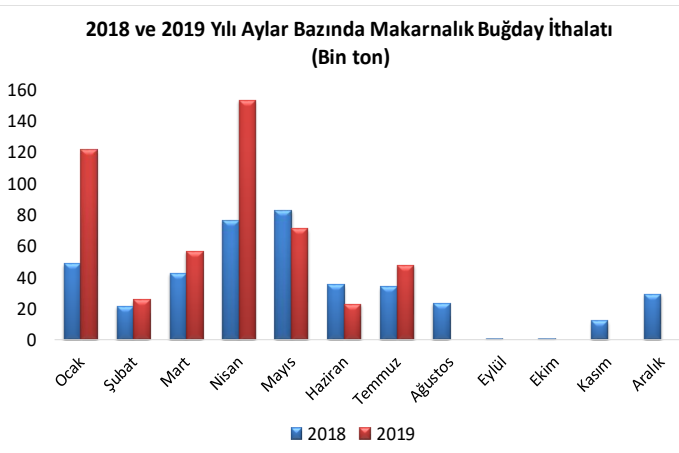
HUBUBAT İTHALATI

Ekmeklik Buğday İthalatı (Bin ton)

	2018	2019
Ocak	774	558
Şubat	593	443
Mart	509	684
Nisan	425	620
Mayıs	220	630
Haziran	107	245
Temmuz	228	649
Ağustos	391	
Eylül	481	
Ekim	551	
Kasım	642	
Aralık	456	
Toplam	5.376	3.830

Ekmeklik buğday ithalatımız Mart ayından itibaren geçen yılın üzerinde seyretmektedir. 2018 yılı Temmuz ayı itibariyle toplam 2,85 milyon ton ithalata karşılık 2019 yılı Temmuz ayı itibariyle gerçekleşen ithalat 3,83 milyon ton olup **%34'lük** bir ithalat artışı söz konusudur. 2019 yılının ilk 7 ayında gerçekleşen ithalatın yaklaşık **%80'i Dahilde İşleme Rejimi** kapsamında gerçekleştirilmiştir. Piyasada geçmiş yıllardan devreden belgelerle birlikte ekmeklik ve makarnalık toplam 2—2,5 milyon ton açık belge olduğu tahmin edilmektedir.

Makarnalık Buğday İthalatı (Bin ton)

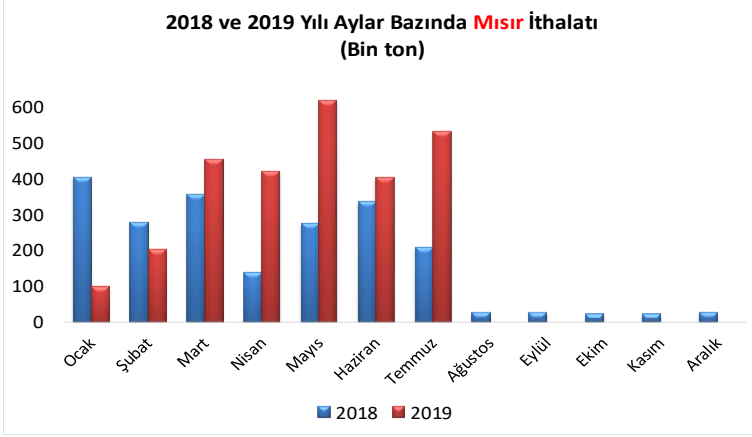
	2018	2019
Ocak	49	122
Şubat	21	25
Mart	42	56
Nisan	76	154
Mayıs	83	71
Haziran	35	23
Temmuz	34	47
Ağustos	23	
Eylül	0	
Ekim	0	
Kasım	12	
Aralık	29	
Toplam	405	499

2018 yılı Temmuz ayı itibariyle toplam 341 bin ton **makarnalık buğday** ithalatına karşılık 2019 yılı Temmuz ayı itibariyle gerçekleşen ithalat 499 bin ton olup **%46'lık** bir ithalat artışı söz konusudur. 2019 yılının ilk 7 ayında gerçekleşen ithalatın yaklaşık **%90'ı Dahilde İşleme Rejimi** kapsamındadır.

Türkiye Hububat Piyasalarının Genel Görünümü

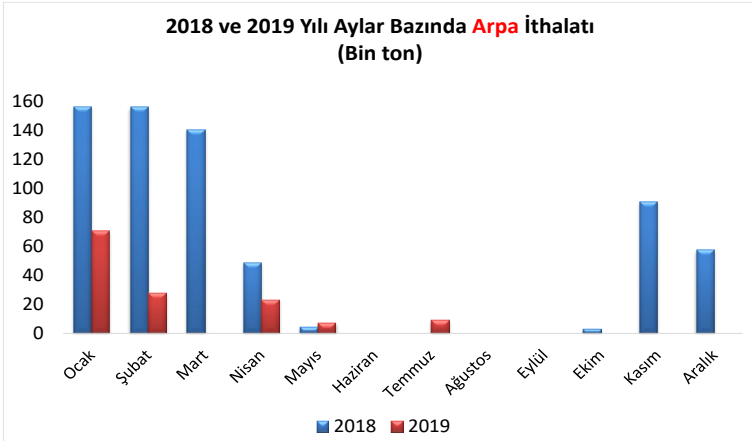
HUBUBAT İTHALATI

Mısır İthalatı (Bin ton)

	2018	2019
Ocak	404	98
Şubat	279	203
Mart	358	456
Nisan	138	422
Mayıs	275	621
Haziran	337	403
Temmuz	208	534
Ağustos	27	
Eylül	27	
Ekim	21	
Kasım	21	
Aralık	28	
Toplam	2.123	2.736

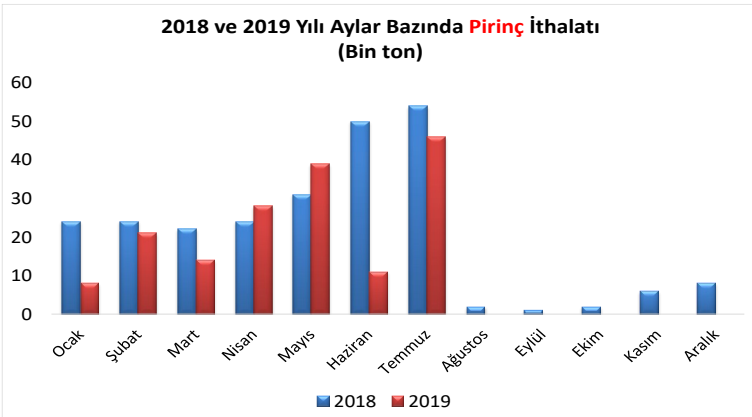
Mısır ithalatımız Mart ayından itibaren geçen yılın üzerinde seyretmektedir. 2018 yılı Temmuz ayı itibarıyla toplam 2 milyon ton ithalata karşılık 2019 yılı Temmuz ayı itibarıyla gerçekleşen ithalat 2,7 milyon ton olup %37'lik bir ithalat artışı söz konusudur. 2019 yılının ilk 7 ayında gerçekleşen ithalatın yaklaşık %55'i **Dahilde İşleme Rejimi** kapsamında gerçekleştirilmiştir. Piyasada yaklaşık 2 milyon ton açık mısır belgesi olduğu tahmin edilmektedir.

Arpa İthalatı (Bin ton)

	2018	2019
Ocak	156	71
Şubat	155	28
Mart	140	0
Nisan	49	23
Mayıs	5	7
Haziran	0	0
Temmuz	0	9
Ağustos	0	0
Eylül	0	0
Ekim	3	0
Kasım	91	0
Aralık	57	0
Toplam	656	138

Arpa ithalatının 2018 Mayıs ayından itibaren oldukça düşük gerçekleşmesinin en önemli nedenlerinden biri hem yurtiçinde hasadın başlaması hem de dünya fiyatlarının aşırı yükselmesi olarak gösterilebilir. Geçtiğimiz sezon arpa ithal maliyeti 250-260 \$'a kadar yükselmiştir. Bu sezon yurtiçi üretim artmış, dünya fiyatları da gerilemiştir. Kış ayları ile birlikte ithalat miktarının bir miktar artması beklenebilecektir.

Pirinç İthalatı (Bin ton)

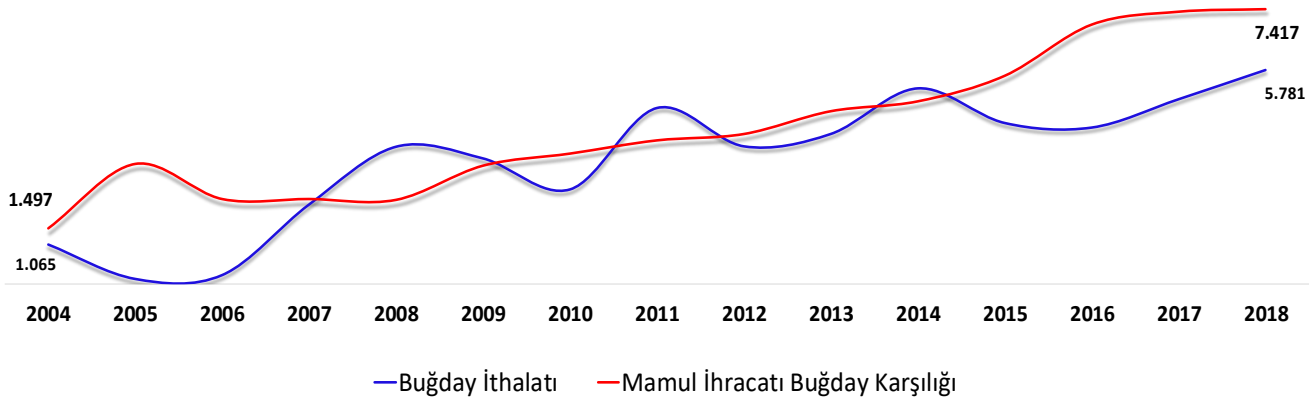
	2018	2019
Ocak	24	8
Şubat	24	21
Mart	22	14
Nisan	24	28
Mayıs	31	39
Haziran	50	11
Temmuz	54	46
Ağustos	2	
Eylül	1	
Ekim	2	
Kasım	6	
Aralık	8	
Toplam	248	167

Pirinç ithalatının genellikle istikrarlı bir seyir izlediği, hasat dönemleri dışında aylık ortalama 20-25 bin ton ithalat yapıldığı görülmektedir. 2018 yılının ilk 7 ayında 230 bin ton ithalat gerçekleşirken 2019 yılının aynı döneminde %27 düşüşle 167 bin ton olmuştur.

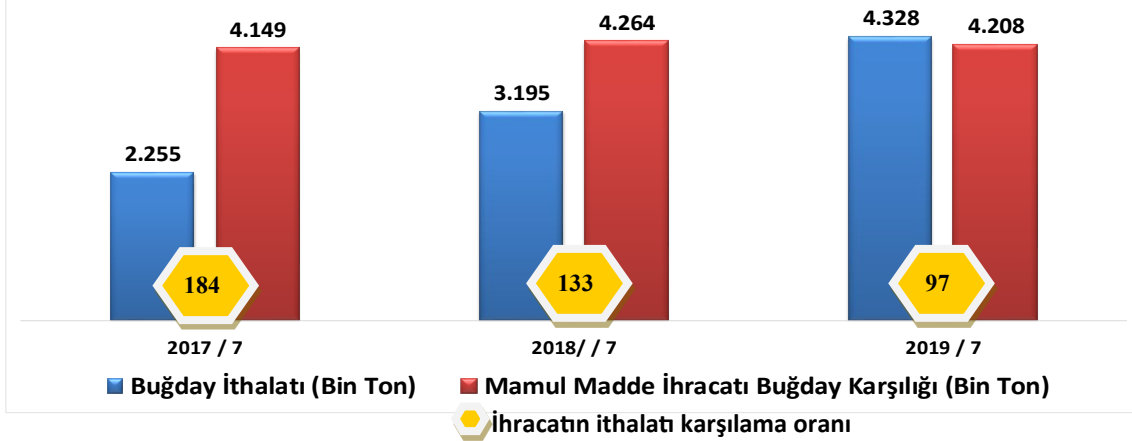
Mamul Madde Sektörünün Genel Görünümü

Buğday İthalatı ve Mamul Madde Karşılığı Buğday İhracatı (Bin ton)

2018 yılında ülkemiz buğday ithalatı 5,78 milyon ton olarak gerçekleşirken, ihracatta dünyada ilk sıralarda olduğumuz un, makarna, bulgur gibi buğdaydan elde edilen mamul ürünlerin ihracatının buğday karşılığı 7,42 milyon ton seviyesindedir. Bu çerçevede Türkiye buğdayda ihracat yapabilen bir ülkedir. Yıllara göre değişiklik göstermekle birlikte 120-130 ülkeye un ihracatı yapılmakta olup un pazarının %50'sini Irak oluşturmaktadır.

2017-2018 ve 2019 Yıllarının İlk 7 Ayında Buğday İthalatı ve Mamul İhracatının Buğday Karşılığı

Son 3 yılın Ocak-Temmuz ayı buğday dış ticaret verileri değerlendirildiğinde 2019 yılının ilk 7 ayında mamul madde karşılığı buğday ihracatının buğday ithalatının gerisinde seyrettiği görülmektedir. 2017 ve 2018 yıllarının aynı dönemlerine bakıldığında ihracatın ithalatı karşılama oranı % 184 ve % 133 iken 2019 yılında %97'ye gerilemiştir.

2019 yılı ilk 7 ayında ihracat rakamları diğer yıllarla aynı seviyede seyretmekle birlikte ithalat rakamlarındaki artışın öne çıkan birkaç nedeni bulunmaktadır:

- 2018 yılında buğday kalitesinin düşük olması (çimlenme, süne vb) nedeniyle kaliteli buğday ihtiyacının daha da artması,
- 2019 yılı rekoltesinin düşük beklenmesi,
- Özellikle Rusya'daki üretimin önceki sezona göre yüksek olacağı beklentisi ile yurtdışı fiyatların gerilemesi ve ithal maliyetinin yurtiçi piyasa fiyatlarının altına inmesi.

Piyasa Değerlendirme

Hububat Hasat Durumu

Ülkemiz genelinde buğday, arpa hasadı tamamlandı. Mısır ve çeltik hasadı devam ediyor. Mısır hasadı da Çukurova bölgesinde tamamlanmış olup ülke geneline baktığımızda hasadın % 40 seviyelerinde olduğunu söyleyebiliriz. Çeltik hasadı ise yoğun devam etmekte.

Rekolte Tahmini

Türkiye İstatistik Kurumu 1. tahmininde Buğday üretiminin bir önceki yıla göre %2,5 azalarak 19,5 milyon ton olarak gerçekleşmesi, Arpa üretiminin % 7 artışla 7,5 milyon tona yükselmesi, Mısır üretiminin %5 artışla 6 milyon ton olması, çeltik üretiminin %4 artışla 975 bin tona çıkması beklenmektedir.

Ancak gerçekleşen hasat sonuçlarına göre ülkemiz hububat üretimi bu tahminlerin altında görülmektedir. Daha önceki bültenlerimizde açıkladığımız üzere bölgesel olarak iklime bağlı rekolte kayıpları söz konusudur.

USDA Türkiye buğday üretim tahminini 19 milyon ton olarak sürdürürken buğday ithalatını 6 milyon ton olarak öngörüyor.

Piyasa Gelişmeleri

Önceki sayılarımızda yaptığımız analizlerde hububat ve bakliyat piyasalarının Ağustos-Eylül aylarında fiyat olarak yatay seyredeceğini değerlendirmiştik. Eylül ayının sonuna geldiğimiz bugünlerde piyasadaki sakinlik devam etmektedir. Hatta belirli ürünlerde fiyat düşüşleri de görülmüştür.

Okul sezonunun başlamasıyla birlikte un gibi hububat mamulleri tüketiminde bir miktar hareketlenme olmuştur. Ancak genel olarak değerlendirdiğimizde gıda tüketimindeki talep azalması dahil belirli faktörlerin hammadde fiyatlarını baskıladığı görülmektedir. Bu faktörlere baktığımızda;

- Piyasadaki finansman sıkıntısı, nakit akışlarında yaşanan istikrarsızlık,
- TMO'nun alım fiyatlarını hasat öncesinde açıklamasına rağmen satış fiyatlarını kamuoyuna açıklamaması,
- Açıklanan alım fiyatlarının mevcut piyasa konjonktüründe taban değil tavan fiyat olarak değerlendirilmesi,
- İthal fiyatlarındaki düşüş ve ithalatın daha cazip hale gelmesi,
- Sektörün elinde devredenler dahil önemli miktarda Dahilde İşleme İzin Belgesi bulunması,
- Kanatlı, yumurta, nişasta ve yem sektörü gibi farklı sektörlerde iç ve dış dinamiklerden kaynaklı daralma.,
- Döviz kurundaki gevşeme, iç ve dış fiyatlar arasındaki makasın artması
- Ayçiçeği gibi fiyat açıklanan bir kısım ürünlerde devletin etkin müdahale yönteminin olmaması.

Sektörle yaptığımız geniş istişarelerde piyasada ciddi nakit sıkıntısı yaşandığı, maliyetlerin arttığı, ürünlere talepte de azalma yaşandığı belirtilmektedir.

Özellikle devletin müdahale alanına giren ürün gruplarında sanayici ve tüccar için ileriki aylarda müdahale kurumlarının nasıl bir satış politikası ve müdahale yöntemi uygulayacağı son derece hassastır. Zira gıda enflasyonu gibi sebeplerle satış fiyatlarının baskılanması riski sanayici ve tüccarı stok yapmakta tereddüte sokmaktadır. Bu açıdan müdahale satış fiyatlarının belirlenmesi, sektörün en büyük beklentisidir.

Diğer yandan uluslararası piyasada hammadde fiyatları önemli ölçüde gevşemiştir. Örneğin ekmeklik buğdayda Rusya fob fiyatı geçen yıl ortalamasında 200 \$/ton seviyesinde iken bugün 175 \$/tona inmiş, bir yıl önceye göre yaklaşık %15 düşüş yaşanmıştır. Aynı şekilde Rusya arpa fiyatlarında bir önceki yıla göre 200 \$/tondan 165 \$/tona yaklaşık %17'lik bir düşüş görülmüştür.

Piyasa Değerlendirme

Yumurta sektörünün Irak piyasasında yaşadığı ihracat engeli, hayvancılık sektöründeki daralma ile birlikte yem satışlarında yaşanan durağanlık, hammadde talebini etkileyen diğer faktörlerdir.

Nişasta sanayinin Şeker Kanunu kapsamında ülkemiz şeker ihtiyacının %10'luk kısmını karşılayan kotasının son düzenlemelerle %5'e indirilmesi ve Cumhurbaşkanlığı yetkisi ile bu oranın da %50 ölçüsünde azaltılması sonucu sektör, 250 bin ton Nişasta Bazlı Şeker Kotası karşılığı 400 bin ton civarında mısır kullanırken bugün 67 bin ton kota karşılığı 80 bin ton civarında mısır kullanır hale gelmiştir. Dolayısıyla ülkemizin birinci ürün mısır hasadında en büyük alıcı olan nişasta sanayi, kapasitenin daralması sebebiyle beklenen alımı gerçekleştirememektedir.

Bütün bu faktörler, hammadde fiyatlarında genel olarak yatay bir seyri hatta belirli ürünlerde fiyat düşüşlerini beraberinde getirmiştir.

Aynı şekilde Bakanlığımız tarafından 2.500 TL/ton fiyat açıklanan ayçiçeği, piyasada 2.300 TL/ton seviyelerinde işlem görmektedir. Bunun önemli bir sebebi Trakyabirlik gibi üretici örgütlerinin depolama ve finansman olarak piyasanın yükünü kaldırmakta zorlanması iken diğer sebepler ithalat ve sektörün finansman sıkıntısıdır.

TMO Alımları ve İthalatı

TMO'nun üreticiden yaklaşık 1.250 bin ton buğday, 170-175 bin ton arpa, henüz 200 bin ton civarı mısır satın aldığı tahmin edilmektedir. TMO'nun 10 Eylül tarihli 200 bin ton yemlik arpa ihalesinde CFR 188,45—195,8 \$/ton arasında değişen fiyatlar oluşmuştur.

3 Eylül tarihinde, 10-27 Eylül yüklemeli, 250 bin ton 12,5 ve 13,5 protein ekmeklik buğday ithalat ihalesi düzenlendi. Fiyatlar 194,40 \$/ton ile 205,75 \$/ton arasında değişiyor.

Ayrıca 2014/15 sezonundan beri ilk kez makarnalık buğday ihalesine çıkıldı. 88 bin tonluk ihalede fiyatlar 288,4 ve 289,4 \$/ton arasında oluştu.

18 Eylül tarihli ihalesinde 250 bin ton 13,5 protein ekmeklik buğday ithalat bağlantısı gerçekleştirildi. Fiyatların bir önceki ihaleye göre 4,40\$/ton daha yüksek olduğu ifade ediliyor. İhale fiyatları 202 - 207,5 \$/ton arasında değişiyor.

1 Ekim tarihinde 200 bin ton arpa ve 32 bin ton makarnalık buğday ihalesi gerçekleştirilecek.

Yeni sezonda TMO ithalatı 500 bin ton ekmeklik buğday, 400 bin ton arpa, 120 bin ton makarnalık buğday ile yaklaşık 1 milyon tona ulaşmış olacak.

TMO Çeltik müdahale alım fiyatını 17 Eylül tarihinde açıklamıştır. Ürün çeşidine göre fiyatlar;

ÇEŞİT ADI	FİYAT (TL/TON)
BALDO, GÖNEN, EDİRNE ÇEŞİT ÇELTİKLER	3.800
CAMMEO, ROMEO, KESHAN, GALİLEO, TUNCA, KÖPRÜ CL, ÖZGÜR CL, GÜNEŞ CL, BEŞER, PROTEO, FEDRA, BARONE CL	3.500
OSMANCIK-97, GALA, ÇAKMAK, EFE, YATKIN, PAŞALI, HALİLBEY, DURAĞAN, KIZILTAN, HAMZADERE, SUR CL, ÜLFET, SARHAN, IMI 2554, BOYABATKALESİ, REKOR CL, DİĞER YERLİ ISLAH ÇEŞİTLER	3.050
VASCO, RONALDO, MECO, NEMBO, COLOMBO CL, KİKKO, RİBALDO, 7721, ROCCA, DİĞER YABANCI ISLAH ÇEŞİTLER	2.900
LUNA	2.700

Piyasa Değerlendirme

Sertifikalı Tohum Kullanımı

Önceki sayımızda bir konuya dikkat çekmiştik. Bu sezon makarnalık buğday ve arpa fiyatlarının üreticiyi memnun etmesi sebebiyle ekmeklik buğday sertifikalı tohum talebinde ciddi bir azalma görülmektedir. Arpa ve makarnalık buğday sertifikalı tohumluk talebinde ise artış yaşanmaktadır. Üretim rakamlarını değerlendirdiğimizde Türkiye makarnalık buğday üretiminde iç piyasa ihtiyacını karşıladığı gibi ihracatın da önemli bir kısmını içerdense sağlamaktadır. Bu sezon makarnalık buğday üretiminde yaşanan düşüş, ekilişteki daralmadan ziyade iklim şartlarından kaynaklanmıştır. Şayet ekim alanlarının daha fazla makarnalık buğdaya yönelmesi, un sanayi için önümüzdeki süreci daha hassas hale getirebilecektir.

Makarna ihracatındaki artışa bağlı olarak sektör yoğun ithalata devam etmektedir. Yeni sezonda ülkeye yaklaşık 1,2 milyon ton ithal makarnalık ürün girmesi öngörülmektedir.

Yurtdışındaki piyasa gelişmelerine baktığımızda;

- Rusya’da ihracatçılar, üreticilerin buğdayı bekletmek istemesinden kaynaklı iç piyasa fiyatlarının aşırı yükselmesinden dolayı zorlanmaktadır.
- Güçlü İhracatçıların taahhütlerini yerine getirmek için daha yüksek fiyatlar teklif ettiği ve ihracatta rekabetçi fiyatları korumak için kendi kar oranlarından kısıtları ifade ediliyor.
- Ayrıca Ruble Eylül ayının başından bu yana ciddi değer kazandı ve bu da ihracatta rekabetçi fiyatlar oluşmasını sektöre uğrattıyor. Bu denge arayışı içinde iç piyasa fiyatlarının ihracat fiyatlarına yaklaşması, ihracat fiyatlarının da bir miktar yükselmesi öngörülmüyor.
- Birçok terminalde liman ücretlerinde ihracatçıların pazarlarını kaybetmemeleri için 5-6 dolar indirimle gidildi. Henüz sezonun başında böyle bir indirim olması alışılmadık bir durum olarak karşılanıyor.
- Kazakistan’da devam eden yağışların buğdayda hasat miktar ve kalitesini olumsuz etkilediği ifade ediliyor. Ekili alanların henüz yarısı hasat edildi. Geçen yıl 14 milyon ton civarında gerçekleşen buğday üretiminin 12 milyon tona gerilemesi beklenmekte. İhracatın da 2 milyon ton kadar azalması ve 6 milyon ton olması öngörülmüyor. Öte yandan Kazakların taahhütlerini yerine getirmek için Rusya’dan 1 milyon ton kadar arpa ve buğday alması beklenmekte.
- Mısır’ın 25 Eylül tarihinde gerçekleştirdiği 300 bin tonluk buğday ithalat ihalesinde fiyatlar ortalama C&F 213,98 \$/ton oluştu. İhalenin 240 bin tonunu Rusya aldı. Yeni sezonda Mısır’ın yaptığı 2,6 milyon tonluk buğday ihalelerinde Rusya’nın payının %52 olduğu görülmüyor. Rusya’yı %25 pay ile Romanya, %18 pay ile Ukrayna takip ediyor.
- Rusya Tarım Bakanlığı, Rusya buğday üretim tahminlerini 75 milyon tondan 78 milyon tona yükseltti. Ancak piyasada hala 75 milyon ton buğday üretiminin daha gerçekçi olduğu ifade ediliyor.
- Rusya sezon başından bugüne kadar 1,1 milyon ton, Ukrayna 2,8 milyon ton buğday ihraç etmiştir.

TARIM ÜRÜNLERİ PİYASA ANALİZ BÜLTENİ

28 Eylül 2019

Sayı: 6

İK TARIMÜSSÜ

ULUSLARARASI DANIŞMANLIK

Hububat Piyasa Fiyatları

İTHAL ÜRÜN FİYATLARI

Türkiye Teslim İthal Ürün Fiyatları (\$/ton)

Ekmeklik Buğday				Durum Buğday
11,5 Protein	12,5 Protein	13,5 Protein	Baltık	Kanada
185-195	195-205	210-215	210	285-300
Mısır		Arpa	Kepek	Navlun
180-185		185-200	155	Azak-Türkiye 18\$

Ekmeklik buğday fiyatları Rus iç piyasasında yüksek ancak ihracatçıları rekabetçiliği kaybetmemek için karlarından taviz vererek fiyatları arttırmıyorlar.

Suudi Arabistan'ın 1 milyon tonluk arpa ithalat ihalesi düzenlemesi ve bunun dışında TMO'nun ihaleleri arpa fiyatlarını arttıracaktır.

Tunus 24 Eylül tarihinde Kasım-Aralık yüklemeli 197-198 \$/ton fiyatla arpa satın aldı.

İÇ PİYASA FİYATLARI

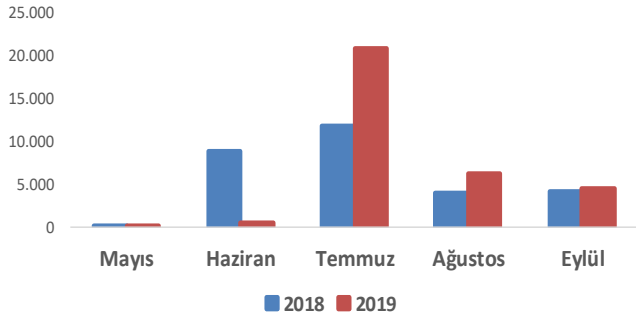

İç Piyasa Hububat Fiyatları (TL/ton)

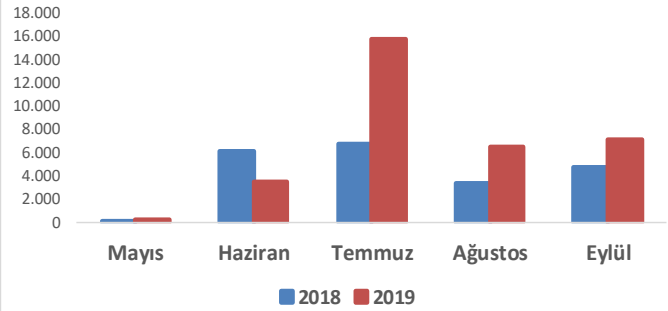
AKS Buğday	Makarnalık	Arpa	Mısır	Çeltik(Osmancık)	Pirinç(Osmancık)
1.350-1.450	1.650-1.750	1.150-1.250	1.100-1.200	3.100-3.200	5.200-5.700

BORSA İŞLEM HACİMLERİ

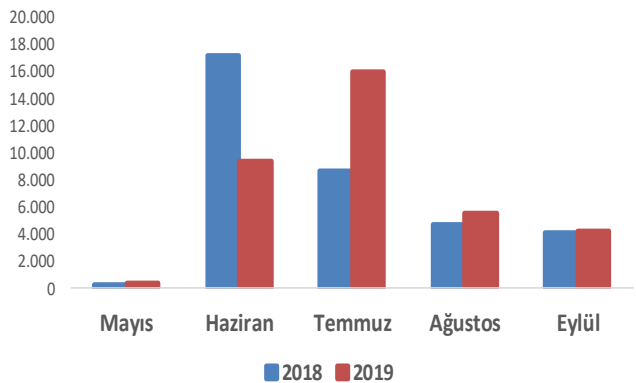
ANADOLU KIRMIZI SERT EKMEKLİK BUĞDAY
İŞLEM MİKTARI - KONYA BORSASI (TON)

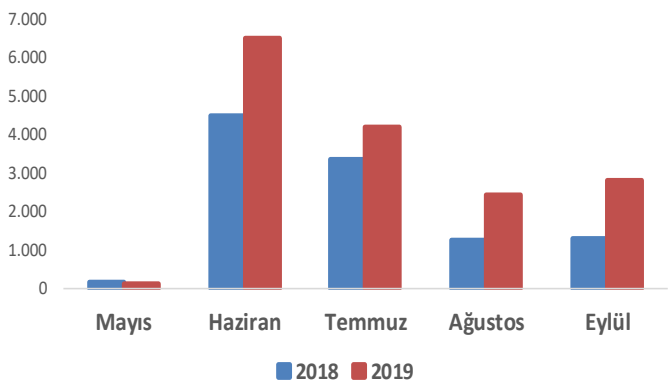
ANADOLU KIRMIZI SERT EKMEKLİK BUĞDAY
İŞLEM MİKTARI - POLATLI BORSASI (TON)

ARPA İŞLEM MİKTARI - KONYA BORSASI (TON)

ARPA İŞLEM MİKTARI - POLATLI BORSASI (TON)

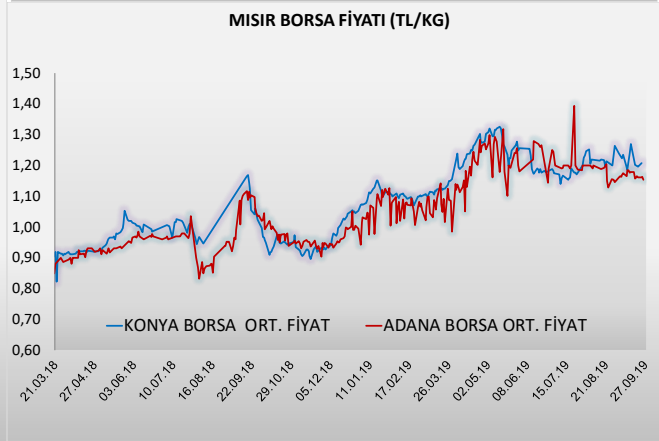
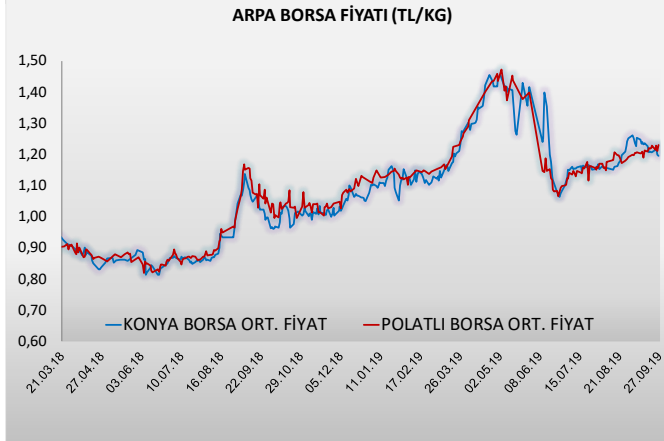
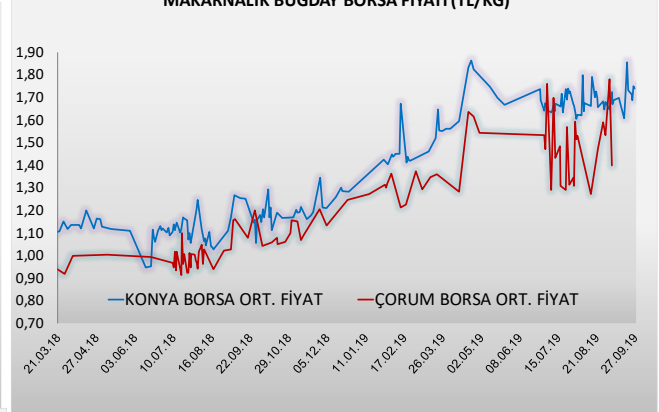
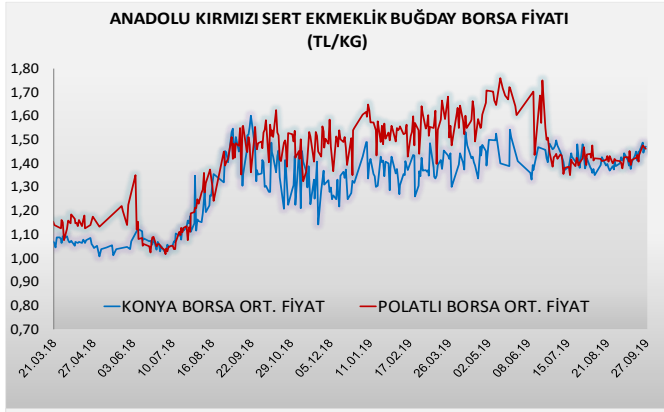

Hububat Piyasa Fiyatları

BORSA FİYATLARI

BORSA İŞLEM HACMİ VE FİYAT DEĞERLENDİRME

Borsalarda Eylül ayı işlem hacimlerine bakıldığında Konya'da işlem gören miktar geçen yıl ile neredeyse aynı seviyede iken Polatlı Borsasında yeni sezonda Eylül ayında da işlem hacminin geçen yıla göre yüksek seyrettiği görülmektedir. Konya'da Eylül ayında 4.500 ton ekmeklik buğday, 4.200 ton arpa işlem görürken Polatlı'da 7.000 ton ekmeklik buğday 2.800 ton arpa işlem görmüştür.

Mayıs-Eylül toplamına bakıldığında Konya'da AKS 2019'da 34 bin ton (2018 aynı dönemde 31 bin ton), arpa ise 36 bin ton (2018'de 35 bin ton) ton işlem görürken Polatlı'da ekmeklik buğday işlem miktarı 33 bin ton (2018 aynı dönemde 21 bin ton), arpa işlem miktarı 16 bin tondur (2018'de 11 bin ton).

Cari ekmeklik buğday fiyatları borsalarda hasat başına göre %10 kadar düşük seyrediyor. Ancak arpa fiyatlarında %10 seviyesinde bir artış olduğunu görüyoruz. Mısır fiyatlarında hasat başına göre bir değişiklik görünmüyor ancak İç Anadolu ürünlerinin piyasaya girmesinden sonra fiyatlarda bir miktar gevşeme olacaktır.

Eylül ayında Konya Borsası ekmeklik buğday fiyatlarının 1.380-1.490 TL/ton, arpa fiyatlarının 1.195-1.260 TL/ton, Polatlı'da ekmeklik buğday fiyatlarının 1.380-1.480 TL/ton, arpa fiyatlarının ise 1.190-1.230 TL/tondan işlem gördüğünü söyleyebiliriz.

Mısır, Adana Borsası'nda Ağustos ayında ortalama 1.175 TL/tondan 19 bin ton işlem görürken Eylül ayında ortalama 1.168 TL/tondan 107 bin ton işlem hacmine ulaşmıştır. (Geçen sezon Eylül ayında 1.048 TL/ton fiyatla 109 bin ton işlem görmüştü).

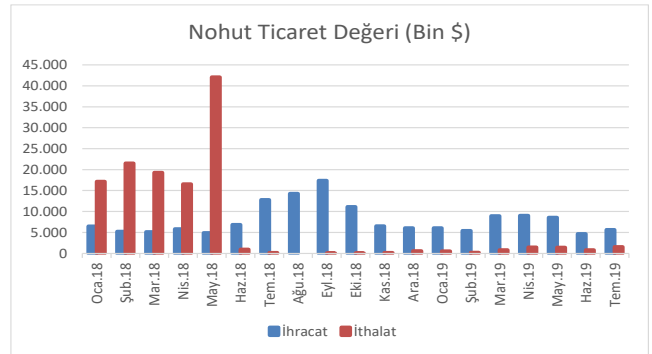
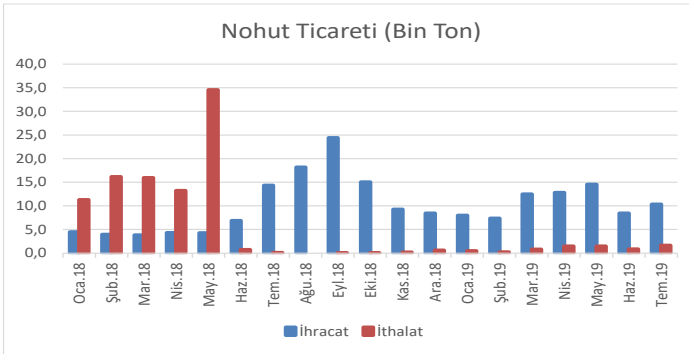
Bakliyat Piyasası

ÜRETİM-TÜKETİM

2018 yılında 630 bin ton olarak gerçekleşen nohut üretiminin TÜİK ilk tahminlerine göre 2019 yılında 725 bin ton olması, kırmızı mercimek üretiminin 310 bin tondan 380 bin tona, yeşil mercimek üretiminin 43 bin tondan 46 bin tona çıkması, kuru fasulye üretiminin ise 220 bin tondan 210 bin tona gerilemesi beklenmektedir. Ancak nohutta bazı yörelerde görülen kalite sorunu nedeniyle yeni sezon rekoltesinin 600-650 bin ton arasında olduğu değerlendirilebilir.

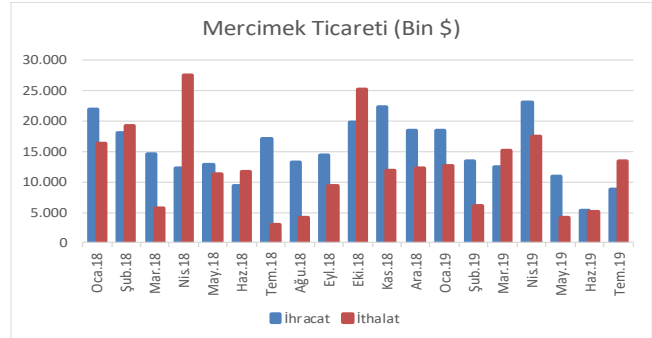
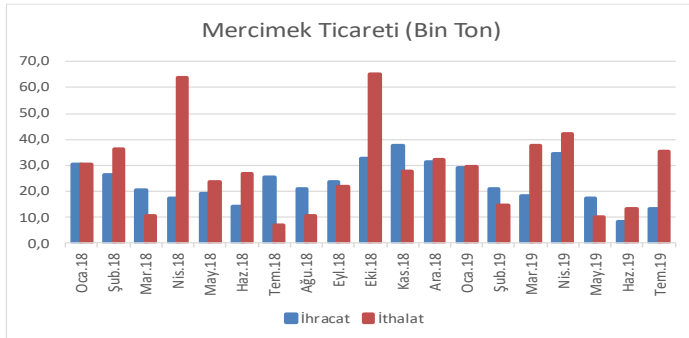
Ülkemiz bakliyat tüketimi son 5 yıllık TÜİK tahmini ortalamasına göre nohutta 400-450 bin ton, yeşil mercimekte 45 bin ton, kırmızı mercimekte 350-400 bin ton ve kuru fasulyede 250-270 bin ton seviyesindedir.

NOHUT VE MERCİMEK DIŞ TİCARETİ

Nohutta aylık bazda hem miktar hem değer olarak bakıldığında 2018 yılı hasadının başladığı Haziran ayından itibaren üretimdeki artışla birlikte Türkiye'nin nohutta ihracatçı konuma geçtiği net olarak görülmektedir. Verilen destekler, TMO'nun alım garantisi gibi faktörlerle birlikte üretim tüketimin üzerine çıkmıştır.

2018 yılının ilk 7 ayında 42 bin ton ihracat gerçekleşirken 2019 yılı aynı dönemde 74 bin ton ihracat olmuştur.

Mercimekte özellikle kırmızı mercimek rakamlarında miktar olarak ithalat baskın görülmekle birlikte değer olarak değerlendirildiğinde ihracatın ağırlığı görülmektedir. Kırmızı mercimekte “yeniden ihracatın (re-export)” yaygın olması, ithal edilen ürünlerin işlenip paketlenerek ihraç edilmesi nedeniyle daha yüksek katma değer ile ülke dışına çıkması, bu durumun nedeni olarak gösterilebilir.

2018 yılının ilk 7 ayında 106 milyon \$ değerinde 153 bin ton mercimek ihracatına karşılık, 94 milyon \$ değerinde 198 bin ton ithalat yapılmıştır. 2019 yılının aynı döneminde ise 92 milyon \$ değerinde 142 bin ton mercimek ihracatına karşılık, 74 milyon \$ değerinde 183 bin ton ithalat yapılmıştır.

Piyasa fiyatları: Nohut piyasa fiyatları 2.650-2.950 TL/ton, kabuklu kırmızı mercimek 3.000-3.200 TL/ton, yeşil mercimek 2.600-2800 TL/ton ve kuru fasulye 5.200-5.300 TL/tondur.

Nohut ihraç fiyatları 9 mm için ortalama 700 \$/tondur. Kırmızı iç mercimek Mersin ihraç fiyatları ise 730-735 \$/ton seviyesindedir.

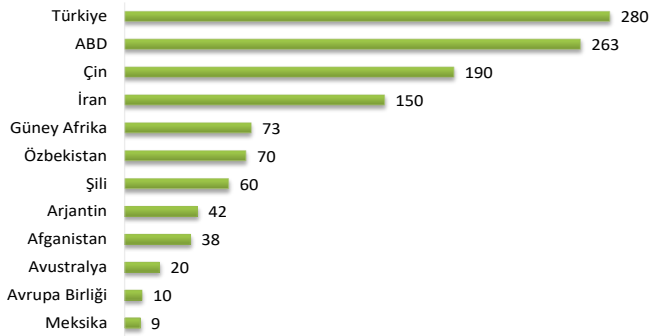

Kurutulmuş ve Sert Kabuklu Meyve Piyasaları

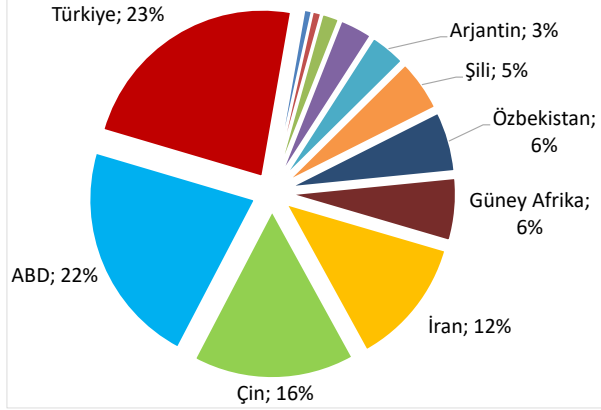
KURU ÜZÜM

Ülkemiz tarımı bizlere çok geniş yelpazede tarım ürünleri sunuyor. Abonelerimizden gelen talepler doğrultusunda biz de her sayıda farklı ürün piyasalarını konu almayı planlıyoruz. TMO tarafından alımı başlayan kuru üzümün gündemde yer alması nedeniyle bu sayımızda kuru üzüm piyasalarını inceleyeceğiz.

**Kuru Üzüm Üretimi (Bin ton - USDA)
2018/2019**

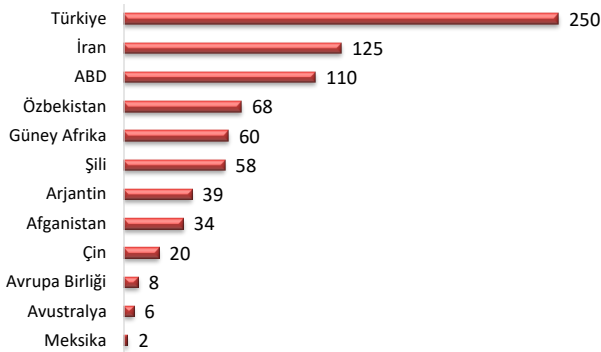

Kuru Üzüm Üretiminde Ülkelerin Payı %

Ülkemiz kuru üzüm üretimi 2018/19 sezonunda USDA tarafından 280 bin ton olarak belirtilmiştir. TÜİK verilerine göre ise 2018 yılı üretimi 262 bin ton açıklanmış ve 2019 üretimi 363 bin ton olarak öngörülmüştür. Bu sezon kuru üzüm üretiminin %38 oranında artması öngörülmektedir. Ancak hasat ilerledikçe artışın en fazla %20 olacağı yönünde bilgiler gelmektedir. Ülkemiz iç tüketimi 40-50 bin ton civarındadır. Dünya kuru üzüm üretimi 1,2 milyon tondur.

**Kuru Üzüm İhracatı (Bin ton - USDA)
2018/2019**

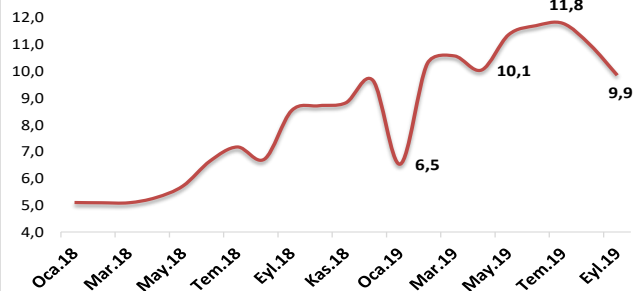

- ◆ Dünya kuru üzüm ihracatı 780 bin ton civarındadır ve bunun %30-35'i Türkiye tarafından gerçekleştirilmektedir.
- ◆ En büyük ithalatçı 335 bin ton (%46 pay) AB'dir.
- ◆ Türkiye 2018 yılında 490 milyon\$ değerinde yaklaşık 280 bin ton (TÜİK) ürün ihraç etmiş %26'sı İngiltere'ye %11'i Almanya ve %11'i Hollanda'ya gönderilmiştir.
- ◆ 2019'un ilk 7 ayında 271 milyon\$ değerinde 124 bin ton ihracat gerçekleşmiştir.

TMO; 2 Eylülde 9 numara çekirdeksiz kuru üzüm alım fiyatını 10,00 TL/kg olarak açıklamıştır. TARİŞ'in aynı tarihteki alım fiyatı aynı kalite ürün için 10,75 TL/kg'dır. TARİŞ ve TMO arasında 24 Eylülde bir protokol imzalanmıştır. TARİŞ, TMO adına ürün alımı gerçekleştirmektedir. TMO'nun yaklaşık 4,5-5 bin ton kadar kuru üzüm aldığı tahmin edilmektedir.

İzmir Ticaret Borsası'nda 9,5-10 TL/ton arasında işlem gören kuru üzümün ihracat fiyatları 2.100-2.200 \$/ton arasında değişmektedir.

İzmir Borsası 9 Numara Aylık Ortalama Fiyatları (TL/kg)

TARIM ÜRÜNLERİ PİYASA ANALİZ BÜLTENİ

28 Eylül 2019

Sayı: 6

İK TARIMÜSSÜ

ULUSLARARASI DANIŞMANLIK

Et ve Süt Piyasası

Türkiye Et Piyasası Fiyatları

Ürün	İşlem Yeri	16—20 Eylül 2019			Haftalık Değişim%	Yıllık Değişim %
		Miktar (kg)	TL/kg	€/kg		
Canlı Dana	Edirne Borsası	33.727	17,67	2,79	-1,5	6,6
Dana Karkas	Ankara Borsası	22.618	30,41	4,8	-1	7,2
	Ulusal K.Et Konseyi	-	30,94	4,88	-0,5	5,2
Canlı Kuzu	Ot Kuzusu (Edirne)	10.819	20,65	3,26	-4,7	17,6
	Süt Kuzusu (Edirne)	450	21,16	3,34	-	-
Kuzu Karkas	Ankara Borsası	3.707	42,81	6,76	-6,63	13,7
	Ulusal K.Et Konseyi	-	41,63	6,57	-0,2	11,2

Kaynak: ESK Haftalık Bülten

Perakende fiyatlar; İstanbul kıyma fiyatı 40,77 TL/kg (%3,5), kuşbaşı fiyatı 46,36 TL/kg (%5,5), Ankara kıyma fiyatı 39,65TL/kg (%1,5), kuşbaşı fiyatı 43,35 TL/kg (-%5,1)

Yurtdışında; ABD dana karkas 20,87 TL/kg (%0,0), AB dana karkas 23,19 TL/kg (%0,4) (Kaynak: ESK Bülten)

YEM FİYATLARI

Ağustos ayı sonu itibariyle;

- Etlik piliç yemi 2.100 TL/ton (Geçen yıla göre +%20)
- Yumurta yemi 1.750 TL/ton (Geçen yıla göre +%10)
- Süt yemi 1.450 TL/ton (Geçen yıla göre +%15)
- Besi yemi 1.350 TL/ton (Geçen yıla göre +%20)

Yem hammaddesi olarak yemlik buğday fiyatları 1.250-1.300 TL/ton, soya 2.195 TL/ton, soya küspesi 2.140 TL/ton, sap-saman 550-580TL/ton , yonca 950-1.000 TL/ton seviyelerindedir.

Dünya Hububat Piyasalarının Genel Görünümü

BUĞDAY

AB ülkelerinde Almanya, Polonya, Romanya ve İngiltere'de son dönemde görülen yağışlar kalitede endişeye neden olmakta ancak Fransa'da üretim artışı bekleniyor. Rusya'da üretim tahminleri geçen yılın üzerinde ancak bazı bölgelerde görülen sıcak ve kuru hava üretim tahminlerinin gerilemesine neden oluyor. Kazakistan'da ciddi bir kuraklık var ve 2012/13 sezonundan bu yana en düşük buğday üretimi bekleniyor.

(Milyon ton)	2018/19		2019/20		Değişim (%)	
	Üretim	İhracat	Üretim	İhracat	Üretim	İhracat
AB	136.863	23.600	151.000	27.500	10,3	16,5
Rusya	71.685	35.700	72.500	34.000	1,1	-4,8
ABD	51.287	25.477	53.892	26.535	5,1	4,2
Kanada	31.800	24.500	33.300	24.500	4,7	0,0
Ukrayna	25.057	16.200	28.700	19.500	14,5	20,4
Avustralya	17.298	9.000	19.000	10.500	9,8	16,7
Arjantin	19.500	13.000	20.500	14.500	5,1	11,5
Kazakistan	13.947	8.500	11.500	5.200	-17,5	-38,8
DÜNYA	730.545	174.156	765.529	180.831	4,8	3,8

ARPA

Bu sezon arpa üretimi, ihracatçı ülkelerde artmış ve üretimdeki artışla birlikte dünya arpa fiyatları bir miktar gerilemiştir. Özellikle Karadeniz bölgesinde üretimin ve ihracatın artacağı beklentisi fiyatları baskılamaktadır.

(Milyon ton)	2018/19		2019/20		Değişim (%)	
	Üretim	İhracat	Üretim	İhracat	Üretim	İhracat
Rusya	16,7	4,7	20,0	5,6	19,8	19,1
AB	55,8	4,9	60,7	5,5	8,8	12,2
Ukrayna	7,6	3,6	9,2	4,8	21,1	33,3
Avustralya	8,3	4,3	8,6	4,5	3,6	4,7
DÜNYA	139,6	25,0	154,0	28,1	10,3	12,4

MISIR

Bu sezon ABD'de ekilişlerin gecikmesi üretim ve ihracat rakamlarının gerilemesine neden olmuştur. Ukrayna'da ilk tahminlerde önemli bir düşüş beklenmesine rağmen olumlu seyreden hava koşulları ile tahminler yükseltilmiştir. Rusya'da da üretim ve ihracat rakamlarının artması beklenmektedir. Dünya üretiminde genel bir düşüş öngörüsüne karşın hem güney yarımküre ülkelerinde hasadın yeni bitmesi hem Kuzey'de yeni başlayan hasadın etkisiyle fiyatlar baskılanmaktadır.

(Milyon ton)	2018/19		2019/20		Değişim (%)	
	Üretim	İhracat	Üretim	İhracat	Üretim	İhracat
ABD	366,3	52,3	350,5	52,1	-4,3	-0,4
Brezilya	101,0	38,0	101,0	34,0	0,0	-10,5
Arjantin	51,0	36,0	50,0	33,5	-2,0	-6,9
Ukrayna	35,8	29,5	36,0	30,0	0,6	1,7
Rusya	11,4	3,0	13,0	4,7	14,0	56,7
DÜNYA	1.122,1	176,2	1.104,9	169,9	-1,5	-3,6

PIRİNÇ

Dünya pirinç üretiminde ve ihracatında önemli bir değişim beklenmezken en kayda değer gelişme ABD üretiminde % 17 oranında azalma olmasıdır. Asya ülkelerinde artış ve azalışlar birbirini dengelemekle birlikte uzun tane pirinçte önemli bir arz sorunu beklenmemektedir. Ancak bazı ülkelerin tercih ettiği orta tane pirinç üretimi sınırlı olduğundan Japonya gibi ülkelerde talep artışı, orta tane fiyatlarını yükseltmektedir. Bu sezon orta tane üretimi Avrupa'da ve ABD'de bir miktar gerileyecektir.

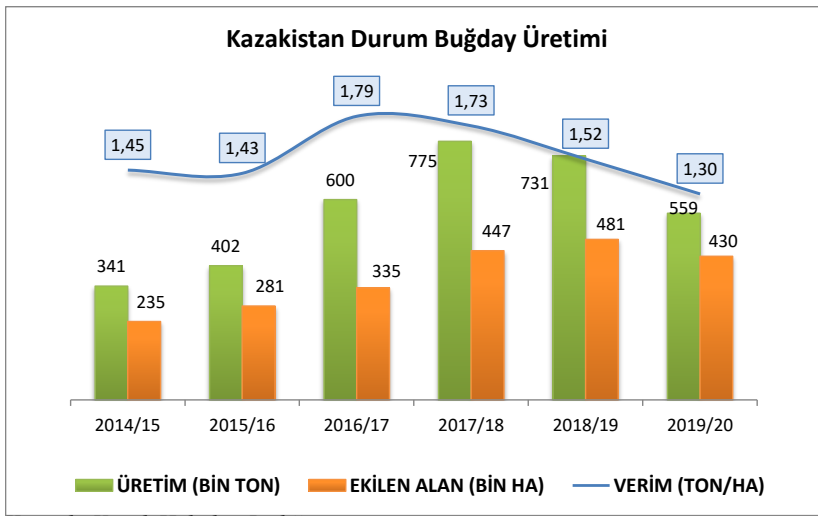
(Milyon ton)	2018/19		2019/20		Değişim (%)	
	Üretim	İhracat	Üretim	İhracat	Üretim	İhracat
Hindistan	116,4	11,6	112,0	11,2	-3,8	-3,4
Tayland	20,3	8,7	20,5	9,0	1,0	3,4
Vietnam	27,9	6,5	28,3	6,5	1,4	0,0
Pakistan	7,4	4,1	7,5	4,0	1,4	-2,4
Çin	148,5	2,8	146,0	3,3	-1,7	17,9
ABD	7,1	3,0	5,9	3,0	-16,9	0,0
DÜNYA	498,9	45,1	494,2	45,1	-0,9	0,0

Karadeniz Ülkeleri Piyasalarından Gelişmeler

KAZAKİSTAN DURUM BUĞDAYI

Kazakistan Hububat Birliği'nin düzenlediği Kazak Hububat İhracat Konferansı 19-20 Eylül tarihlerinde İstanbul'da gerçekleştirildi. Kazakistan tarımsal üretim potansiyeli açısından önemli bir ülke ancak ürünün pazarlama sorunu var. Ürünlerin iç piyasada uygun fiyatlı olmasına karşılık taşıma maliyeti nedeniyle diğer ülkelerle rekabette sorun yaşıyor. İç bölgelerden Rus limanlara taşıma maliyeti 100\$/ton civarında.

Kaynak: Kazak Hububat Birliği

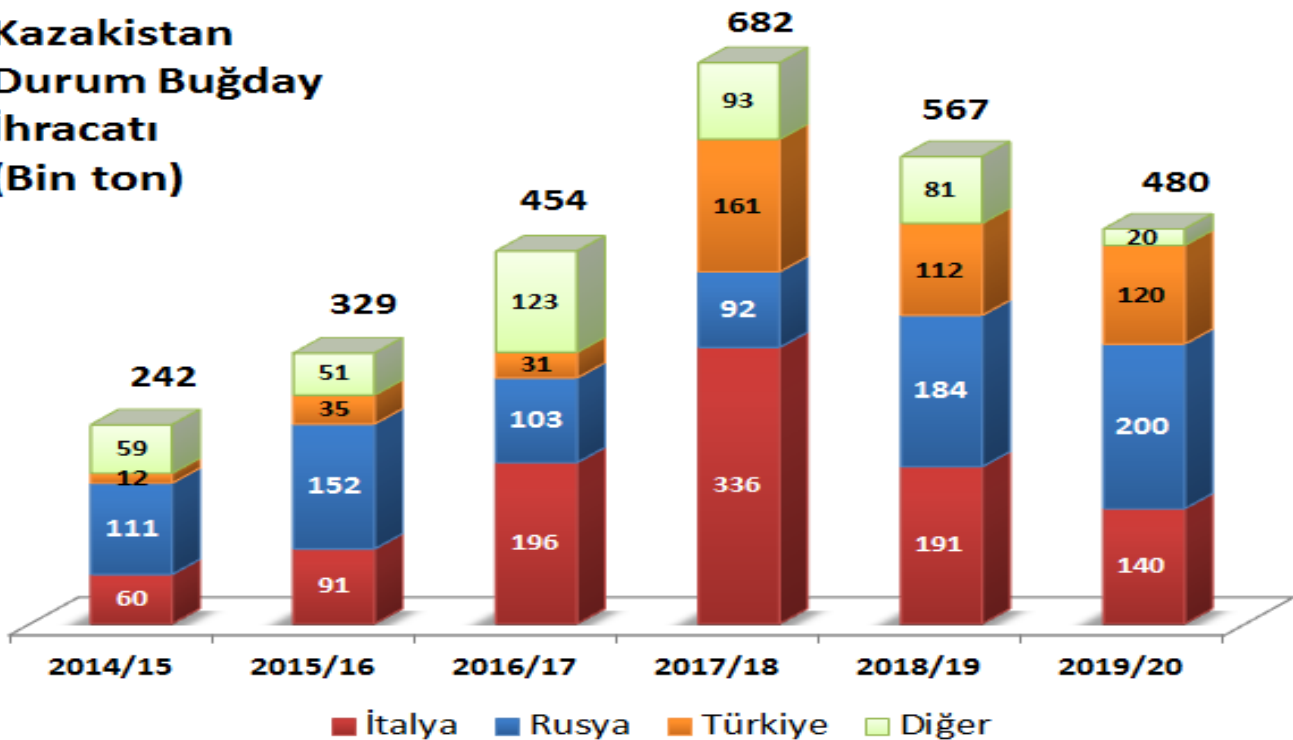
Kazakistan'da makarnalık buğday verimi düşüyor, üretim son iki sezondur azalmakta.

Bu sezon her bölgede cılız tane ve kalite sorunu var.

Kazakistan makarnalık buğdayının en büyük alıcıları İtalya, Rusya ve Türkiye.

8 milyon tonluk dünya durum buğday ihracatının %5 kadarını Kazakistan gerçekleştirmektedir.

Kazakistan Durum Buğday İhracatı (Bin ton)

Kaynak: Kazak Hububat Birliği